

Przeszłość w ośmiu zabytkach

Dzieje powiatu konińskiego można byłoby opowiadać w Gołuchowie, Gostyniu, Gnieźnie, Kaliszu, Kobylinie, Koźminie, Miejskiej Górze, Pleszewie, Pobiedziskach, Poznaniu, Rawiczu, Rozdrażewie, Sierakowie, Szamotułach, Szubinie, wielu innych miastach, miasteczkach i osadach wiejskich całej historycznej Wielkopolski. Można godzinami mówić o tym, jak ta ziemia ze swoją przeszłością wplata się w dzieje Czech, Francji, Niemiec, Szkocji, Szwecji, Włoch, jak stawała się drugą ojczyzną dla emigrantów – dla Ormian, Żydów i innych narodów Europy.

SZLAK SZKOCKI, ŻYCHLIN – wieś w gminie Stare Miasto. Tutaj znajduje się jeden z największych zespołów rezydencjonalnych (grodzisko na kopcu, pałac, kościół ewangelicko-reformowany, lapidarium nagrobków, cmentarz parafialny, mauzoleum Bronikowskich, zabudowania folwarczne), obrazujący dziejowe przemiany w ciągu XV – XX stulecia. To jakby stworzona przez czas wspaniała ekspozycja przeszłości. Pierwsze wzmianki o jej dziedzicach, Żychlińskich, herbu Szeliga, pochodzą z 1339 r. i są związane z walkami rycerstwa wielkopolskiego z wielką reją krzyżacką w 1331 r., która dokonała wielkich zniszczeń w Wielkopolsce. Szeroko na ten temat rozwodzili się w swoich zeznaniach świadkowie strony polskiej w procesie z krzyżakami, który w 1339 r. toczył się przed legatem papieskim Galhardem de Carceribus. Obecność przedstawicieli tej rodziny w życiu po-

Żychlin. Lapidarium nagrobków

litycznym państwa polskiego zaznaczył Wojciech z Żychlina, podkanclerzy Królestwa Polskiego w latach 1461-1471.

W początkach XVII w. w tej wsi powstała parafia ewangelicko-reformowana (kalwińska), która istnieje do dzisiaj. Jest to najstarsza w Polsce parafia tego kościoła. Jej wiernymi byli członkowie licznej grupy Szkotów, którzy w początkach tego stulecia emigrowali z Wysp Brytyjskich do Polski i osiedlili się m.in. w Koninie i Kleczewie. W lapidarium znajdującym się przy kościele zachowało się parę nagrobków polskich Szkotów. Materialnych śladów ich pobytu w Polsce jest niewiele; Żychlin jest jednak wyjątkowy...

oprac.: Dorota Parus, Jerzy Łojko

więcej na: www.powiat.konin.pl